

ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

Της **ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ**

Κύκλοι ζωής, κύκλοι αισθημάτων

ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

360

ΕΚΔ. Πατάκι

Η νουβέλα του Αχιλλέα Κυριακίδη ανοίγει με την εικόνα ενός ανθρώπου που τον χτυπά ένα ταξί και προσγειώνεται «με το κεφάλι ανοιγμένο νεκρώσιμα και το ένα γόνατο τελεσιδίκως γυρισμένο». Στο κεφάλαιο 1, ένας ανώνυμος νεκρός θέτει σε κίνηση τη μηχανή της γραφής, καθώς όλα τα πρόσωπα με κάποιο τρόπο συνδέονται, λιγότερο ή περισσότερο, με το εναρκτήριο στρίγκλισμα των φρένων, είτε το γνωρίζουν είτε όχι. Μας συστήνονται πρωτοπρόσωπα και μοιράζονται μαζί μας τις σκέψεις και τις εμπειρίες τους. Ένας μουσικός συγγραφέας (έτσι, χωρίς παύλα, αφού συναιρεί το σημειωτικό σύστημα του λόγου μ' εκείνο της μουσικής, συχνά με τη βοήθεια ποικίλων δεσμεύσεων – ξανά και πάντα η λογοτεχνική αβάν-γκαρντ, η παιγνιώδης λογοτεχνία και το Ουλίρο, το Εργαστήρι Δυνητικής Λογοτεχνίας, του οποίου, όπως έχω ξαναγράψει, ο Κυριακίδης είναι εκπρόσωπος στην Ελλάδα) συναντά απρόσμενα στο café όπου συχνάζει καθημερινά, μια γυναίκα που του θυμίζει τη μητέρα του. Εκείνη τον εκλαμβάνει για ντετέκτιβ και του ζητάει αποδείξεις για την απιστία του μεγαλοκατασκευαστή άντρα της με μια ψυχίατρο· ύστερα, μας ιστορεί και αυτή τη ζωή της, την αφοσίωσή της στον γιο της, τον Ιάσονα. Στο ίδιο café, σερβιτόρα είναι η κατά το ήμισυ Αυστριακή Μάρτα, σύζυγος χρυσαυγίτη ταξιτζή με αριστερές καταβολές, που πλακώνει στο ξύλο «αραπάκια» και αγαπά τα νεαρά λευκά αγόρια όπως ο Ιάσωνας. Η ανοϊκή μητέρα της είναι καθηλωμένη στην παιδική της ηλικία στην Αυστρία. Η

ψυχίατρος της μητέρας της είναι η ίδια που πετάγεται έξω απ' το ταξί του άντρα της όταν αυτός μιλάει ρατσιστικά, η ίδια με την οποία, προφανώς, ο Γιάννης απατά τη γυναίκα του, η ίδια που συντρώνει με το ζεύγος μετά τη διάλεξη.

Σύγχρονες, καθημερινές ιστορίες αγωνίας και μελαγχολίας, όπου η μελαγχολία ανάγεται εντέλει σε πολιτικό, αλλά και αισθητικό, διακύβευμα. Τα πρόσωπα, ένα ανά κεφάλαιο, καταλαμβάνουν περισσότερο ή λιγότερο χώρο στη σελίδα και κλείνουν την ιστορία τους όταν συναντιούνται στο κεφάλαιο 9, λίγο πριν από το δεύτερο 1. Γιατί η νουβέλα του Κυριακίδη αρχίζει και τελειώνει με το 1: Ξυνόν γαρ αρχή και πέρας επί κύκλου περιφέρειας. Κύκλοι ζωής, κύκλοι αισθημάτων, κύκλοι αλήθειας και ψεύδους, κύκλοι μνήμης, κύκλοι αφήγησης. Το δεύτερο 1 ερμηνεύει την ιστορία, καθώς ήταν εκεί εξαρχής, ξεκίνημα και τέλος.

Γυρίζει τον χρόνο λίγο πριν απ' τη μοιραία πρόσκρουση στο ταξί και συμπληρώνει την εικόνα. Ή τη διπλοτυπώνει. Ή τη γράφει σε άλλο τόνο. Οι τέχνες που αγαπά και υπηρετεί ο Κυριακίδης δίνουν πολλές επιλογές, εισάγοντας απ' το παράθυρο την πολυτροπικότητα στο κείμενό του.

Όμως ο κύκλος αυτός, κύκλος φιλοσοφικός,

που σχολιάζει τη γενική αλλά και την προσωπική έννοια του χρόνου, όπως την εξηγεί η ψυχίατρος στη Μάρτα σχετικά με τη μητέρα της, λειτουργεί σε πολλά επίπεδα. Η αλήθεια που αναζητούν τα πρόσωπα γίνεται καφενείο, αλλά και κόκκινο κρασί στη συνάντηση των τριών μετά τη διάλεξη, σχολιάζοντας την κρυφή προτίμηση του ταξιτζή για τα νεαρά αγόρια όσο και την κρυφή παράνομη σχέση.

Το πραγματικό στρίγκλισμα των φρένων, επαναλαμβανόμενο σε διάφορες χρονικές στιγμές και σχολιάζοντας την ίδια την επαναληπτικότητα του θανάτου, περνάει από την ασφάλτο στον νου και στην ψυχή της Μάρτας. Ο ήχος του, μαζί μ' εκείνον του ασθενοφόρου, στίζει το κείμενο εξίσου με τις διακαλλιτεχνικές αναφορές, αλλά και την επίμονη αναφορά στη σχέση γονιού-παιδιού, που λειτουργεί ως μοτίβο στο κείμενο.

Για άλλη μια φορά, ο Αχιλλέας Κυριακίδης αποδεικνύει πώς σε μια

ιστορία η ένταση των αισθημάτων μπορεί να αποδοθεί μέσα από το αφηγηματικό παιχνίδι ακόμη κι ενισχυμένη και ταυτόχρονα αποδραματοποιημένη, απορρίπτοντας τον διδακτισμό του άσπρου-μαύρου και περνώντας την πολιτική και την υπαρξιακή του αγωνία μέσα από το εξαιρετικό του στυλ.

